

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Rebus Gestis Beati Aloysii Gonzagæ E Societate Iesv

Marchetti, Annibale

Florentiæ, 1687

Capvt I. Aloysij Ortus, & Infantia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43962

DE VITA, ET REBUS GESTIS
BEATI
ALOYSII GONZAGÆ
LIBER PRIMVS.

CAPVT I.

Aloysij Ortus, & Infantia.

X inclytâ Gonzagæ stirpis <sup>paternum
materni-
que genus</sup> progenie (cuius nomen, tanta sua laus est, ut alienâ nec indigeat, nec iuvetur prædicatione) originem duxit Aloysius Gonzaga, qui suæ stirpi, novis partis honoribus, iisdemque cælestibus, ac divinis, longè plus re-
tulit, quàm hauserit, nobilitatis. Natus est in Arce Castilionensi, primariâ avitæ ditionis sede, anno a Virginis partu 1568, VII Id. Martias, Pio eius nominis V. Christianum Orbem, & Maximiliano Cæsare Romanum Imperium
A adm.

administrantibus. Parentes illi fuere Ferdinandus Gonzaga Castilionis in Galliâ Cisalpinâ Dominus, cuius familiæ in Mantuani Ducis imperium tertio loco ab eâ, quæ tunc rerum potiebatur, succedendi ius erat: & Martha, nobilissima apud Taurinos foemina de gēte Tanâ Santeniâ, cui Pater e Santenijs Dynastis, Mater verò ex perillustri Roboreorum prosapiâ, quam præter alia decora duo Pontifices Max. Xistus IV, & Iulius II ex ea oriundi toto terrarum Orbe nobilitarunt. Martham sibi Ferdinandus connubio iunxit, cum uterque apud Catholicos Reges Philippum eo nomine II, & Isabellam Coniugē diversarentur. Regi Ferdinandus, Regina Martha, inter Auæ primores famulabantur. Nuptiæ Regum ipsorum, fuerunt autoritate coniunctæ: qui deinde, ut aliquam suæ voluntatis significationem darent, Rex Ferdinandum, antequam ex Hispania decederet, pinguisimis vectigalibus auctum, Italicis copijs præfecit, sui que Cubicularij, ex ijs, quos honorarios vocant, munere cohonestavit. Martham verò Isabella Regina (in cuius intimam familiaritatem egregijs animi ornamentis, morumque suavitate iampridem sese penitus insinuaverat) præter dotem, quam ei ex ære proprio confecit, gemmis plurimis, alijsque

que id generis donis ad muliebre mundum, spectantibus, abundè cumulavit.

Inito matrimonio prima fuit, eademque potissima optimæ foeminæ cura, ut cælesti potius mentis coniugi, quàm terreno carnis marito probaretur, haud immemor Pauli sententiæ, terrenum sponsum Christi animæ coniugis simulacrum referre, tantòque propterea hunc præ illo magis sibi curæ esse debere, quantò sponsæ cuilibet sponsus ipse est eius imagini præferendus. Quare ubi primùm in Italiam regressa Castilionem peruenit, nacta ibi quietem illam, atque otium, quod aulæ strepitus perpetuò negaverant, studium omne, atque operam in Christianæ pietatis cultum conuertit. Cumque interea sese utero gravem animaduertit, Deum magnis precibus votisque identidem orabat, prolem uti masculam dono daret, eamque olim, cum primùm per ætatem liceret, in sanctum aliquem Religiosorum hominum cætum cooptatam ad sui famulatum reciperet: nec irritas eas preces fuisse, rei exitus comprobavit, quemadmodum ex ijs quæ in hac historia subiicienda erunt, planum fiet. Contigit autem, perducto iam ad maturitatem fœtu, utique non sine peculiari Providentiæ consilio, ut Martha parens, sub ipsum puerperij tempus,

Marris pietas.

Gravissi-
mis partus
doloribus
ad extre-
ma deducitur.

tot tantisque doloribus affligeretur, eoque tan-
dem discriminis deveniret, ut Medici omnes,
compluribus frustra tentatis remedijs, de eius
salute actum esse conclamarent: quod cum,
nescio quo ex domesticis renunciente, laboran-
ti foeminæ compertum esset; illico ad preces
obtestationesque versa Deiparæ Virginis opem
cupide implorare instituit: factâque a Marito
potestate voti in eam rem nuncupandi; spon-
det, si ex eo periculo evadat incolumis, pro-
lemque foeliciter enitatur, se ad Sacram Ædem
Lauretanam unâ cum prole peregrè profectu-
ram, eamque Virgini tanquam parenti (ut cui
vitam referret acceptam) exhibituram. Voto
suscepto, evestigio mater conualuit, statimque
cœpit partum eniti: sed cum Medici, rem ex
arte pensantes, negarent, eum puerperio fo-
re superstitem; ut animi saltem incolumitati
maturè consuleretur, ubi puer corpusculi par-
tem, quâ sacri Baptismatis fonte tingi posset,
emisit, obstetrix lustralibus aquis aspergere ma-
turavit. Itaque Cælo prius quàm terris natum,
eâ religione libuit paternæ Dei Caritati Aloy-
sium filium suum ritè instituere, antequam
Matri tanquam nutrici traderet educandum.
Hoc prorsus nomine illum suscepit Mater, æ-
peramanter arctèque complexa, salutari cru-
cis

Lauretanæ
peregrina-
tionis vo-
to conce-
pto parit.

cis signo communitum, tamquam rem sacram
ac cæleste munus deosculata est: simulque ma-
gnam in spem venit, non ad vulgaria infantem
illum parari, qui beneficio fere æquatus est ei,
quo inter natos mulierum non surrexit maior: si-
quidem in utroque pariter Propheticum illud
impletur: *Antequam exires de Ventre sanctifica-*
vi te.

Nato igitur Aloysio, eò unicè intenta fuit
optima parens, ut cum primùm disciplinæ ma-
turus esse inciperet, ad omnem non solum hu-
manitatem, sed etiam Christianæ Vitæ sancti-
moniam informaretur. Haud enim solertissi-
mam foeminam latebat, nos esse eorum, quæ
pueri didicimus, naturâ tenacissimos, semper-
que roborari magis, atque obdurari, quæ no-
bis teneris cereisque fuerunt impressa. Quare
simul animaduertit puerum linguæ mentisque,
aliquam libertatem adeptum, augustissima pri-
mùm ut Iesu ac Mariæ nomina expediret, edo-
cuit: mox diligenter curavit, ut traditam a
Christo orandi formulam unâ cum Angelicâ
Salutatione, aliisque eiusmodi Christianis pre-
cibus edisceret, memoriterque pronunciaret.
Inter hæc autem sæpius de divinis rebus,
deque ijs quæ ad animi salutem pertinerent,
gravibus verbis, sed maternâ quadam suavita-

Prima
Christianæ
institutio-
nis rudi-
ments.

6 LIBER PRIMVS

te conditis, puerulum commonebat. Idemque
 nutricibus (quarum in delectu non tam lactis
 copiam quam morum, qui cum lacte influunt,
 integritatem, humanitatemque hominum nutri-
 mentum, spectabat) uti fictitarent, alijsque
 quibus eius cura atque educatio demandata
 erat, sedulo inculcabat. Vnde tantum Aloy-
 sio rerum æternarum paulatim lumen afflulsi-
 ut iam inde a primo ætatis exordio nec pauca
 futurę sanctitatis argumenta, nec obscura præ-
 buerit. Quo in genere duo potissimum memo-
 riæ prodita: Alterum, quod incredibili quã-
 dam erga pauperes ac miseros benevolentia,
 iuvandique studio teneretur, idque quoties ob-
 uios habere contingeret, statim vultu miseran-
 tis in morem conformato, gemituque, sin mi-
 nus voce adhuc posset, satis apertè declararet:
 Alterũ, quod cum primũ pedibus niti, solusque
 sine ductoribus ingredi cœpit, sæpe domus la-
 tebras quæreret, ibique diu a domesticis con-
 quisitus, haud aliter quàm positis genibus to-
 tusque in preces compositus, atque intentus in-
 ueniretur. Sunt, qui præterea experti iuratique
 asseverant, tantam adhuc in puero pietatis ac
 Religionis vim enituisse, solo ut eius comple-
 xu ad insuetos, novosque erga pietatem amo-
 res incitarentur: perinde ac si non ex homini-
 bus

Aloysij ad
 huc infan-
 tis amor
 in paupe-
 res.

Eiusdem
 orandi stu-
 dium.

Sui com-
 plexu ad
 pietatem
 acut.

bus aliquem, sed delapsum e Cælo Angelum, cælestes undique flammæ expirantem, complecterentur. Hæc fuere Aloysij primordia, quibus quidem non tam ostendere quid in præsens, quàm quid in posterum futurus esset portendere visus est. Quemadmodum enim in catulis generis grandioris maiora quàm pro ætate crura pedesque satis indicant, quàm ingentem corporis molem iactis ijs fundamentis natura destinaverit; ita beneficia divinitus Aloysio tum infanti collata, longè ætatis captum exuperantia, quanta animi magnitudo ac sanctimonia tam firmis fundamentis esset a Deo superstruenda, satis luculenter prænunciarent.

